

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Lastavețchi)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău(I. Țurcanu, I. Cotruță, N. Simciuc).

ÎNCHEIERE

05 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Boris Crigan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea răspunsului ilegal, obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechimea în muncă,

împotriva deciziei din 06 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 26 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 15 noiembrie 2017 Boris Crigan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea răspunsului ilegal, obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechimea în muncă.

În motivarea acțiunii a menționat că, în perioada 1982-1984 și 1997-2010, a activat în organele Procuraturii în diferite funcții.

A susținut că începând cu 07 noiembrie 2007, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă ca procuror, în temeiul Legii cu privire la Procuratură, în vigoare la acel moment, calculată în proporție de 80% față de salariul mediu lunar potrivit funcției deținute, cu respectarea principiului recalculării pensiei la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiul funcției.

Începând cu anul 2011, Casa Națională de Asigurări Socială, în baza prevederilor Legii nr.56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, a aplicat la recalcularea pensiei reclamantului, mecanismul general de indexare a pensiei din 01 aprilie a fiecărui an.

Astfel, Boris Crigan la 19 mai 2017 s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cu o cerere prealabilă prin care a solicitat recalcularea pensiei în baza majorării salariului procurorului în funcție.

Prin Decizia nr. C870/17 din 24 octombrie 2017, Casa Națională de Asigurări Sociale i-a refuzat recalcularea pensiei în baza solicitărilor înaintate.

A considerat că Casa Națională de Asigurări Sociale nu a determinat corect raportul juridic în privința sa și eronat a aplicat prevederile Legii nr.56 din 09 iunie 2011.

A menționat că conform Legii nr. 902 din 29 ianuarie 1992 cu privire la Procuratură, Legii nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură, ajustată la Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și Legii nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, deține, în calitate de procuror în demisie, dreptul la toate înlesnirile, garanțiile sociale, recompensele și suplimentele prevăzute pentru procurorul în funcție, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu.

În acest context, reclamantul a invocat Hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii și funcționarilor publici, prin care Curtea s-a pronunțat univoc asupra faptului că cuantumul pensiei, stabilit printr-o lege anterioară, nu poate fi micșorat, iar plata pensiei fixate nu poate fi suspendată printr-un act normativ adoptat ulterior.

De asemenea, reclamantul a menționat Hotărârea Curții Constituționale nr. 9 din 30 martie 2004 pentru controlul constituționalității unor prevederi ale art. 1 pct. 22 și art. II-V din Legea nr. 358 din 31 iulie 2003 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care Curtea a relevat că normele privind protecția de stat, asigurarea materială și socială, inclusiv asigurarea cu pensie, consfințite în legile anterioare, nu pot fi anulate sau modificate.

A mai indicat că, Curtea Constituțională în hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, acceptând statuările CEDO de asimilare a dreptului la prestații sociale unui drept de proprietate în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană, s-a aliniat la jurisprudența CEDO. În paragraful nr.79 al hotărârii pre-citate, entitatea de jurisprudență constituțională a concluzionat că un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 din Constituție și respectiv art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică.

Curtea Constituțională în continuare conchide că „aplicativ la prezenta cauză, un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensie ce se află în plată, care are deja o valoare economică și astfel, constituie un drept de proprietate a persoanei”, susținând că drepturile diminuate prin normele Legii nr. 56 din 09 iunie 2011 ca drepturi potențiale sau aleatorii se referă la viitorii procurori (după 09 iunie 2011) cu drept de pensionare. Cât privește situația procurorilor pensionați până la 01 ianuarie 2004, Curtea Constituțională în hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, paragraful 80, își menține ferm concluziile sale expuse în hotărârea nr. 9 din 30 martie 2004 privind declararea parțial neconstituțională a Legii nr. 358 din 31 iulie 2003 care anula și pensiile aflate în plată ale unor categorii speciale de

angajați. Aici, Curtea Constituțională subliniind că Legea nr. 358 din 31 iulie 2003 și la acel moment aducea atingere unor drepturi de proprietate dobândite - pensiilor aflate în plată.

În consecință, dreptul său la pensie, cu aplicarea principiului recalculării ei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu, este menținut de instanța de jurisdicție constituțională și nu-l exclude din utilitatea juridică.

A considerat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de recalculare a pensiei pentru vechimea în muncă absolut ilegal și neîntemeiat.

A relatat că dreptul social l-a dobândit licit odată cu acordarea pensiei pentru vechimea în muncă în anul 2007, iar drepturile diminuate prin Legea nr.56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative ca drepturi potențiale aleatorii se referă la viitorii procurori cu drept de pensionare.

A solicitat recunoașterea răspunsului ilegal, obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechimea în muncă ținând cont de majorarea salariului procurorului și de funcția deținută la data pensionării, începând cu 05 aprilie 2013.

Prin hotărârea din 26 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis acțiunea; s-a anulat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-870/17 din 24 octombrie 2017 ca fiind emis contrar prevederilor legii; s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite lui Boris Crigan pensia pentru vechime în muncă ținând cont de majorarea salariului procurorului și de funcția deținută la data pensionării, începând cu 05 aprilie 2013. Recalcularea se va efectua de fiecare dată din data de 1 a lunii în care se va efectua majorarea salariului procurorului în exercițiul funcției deținute de reclamant la data pensionării.

La 15 martie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 26 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 06 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 26 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 15 octombrie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 06 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca nefondată.

În motivarea recursului a indicat dezacordul cu decizia instanței de apel, menționând că la emiterea deciziei nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

Totodată a relatat că instanța de apel la examinarea cauzei nu a ținut cont de prevederile art.33 al Legii 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii care stabilește expres cazurile în care are loc reexaminarea drepturilor la pensie.

A mai specificat că la moment o lege care să prevadă dreptul la recalcularea pensiei procurorilor nu este, deoarece a fost abrogată în anul 2001 și respectiv nu are efect pentru viitor.

Recurenta a susținut că procurorii pensionați anterior implementării prevederilor legii nr.56 din 09 iunie 2011 nu au fost prejudiciați prin faptul că nu l-i se mai recalculează pensia în dependență de majorarea salariului procurorului în

exercițiu, or, statul nu are dreptul să micșoreze cuantumul pensiei stabilite printr-o lege anterioară. Prin modificările efectuate la lege, declarate constituționale, statul nu a diminuat cuantumul pensiei procurorilor pensionați, ci a abrogat prevederea cu privire la recalcularea pensiei procurorilor, cuantumul pensiei stabilit și achitat anterior procurorilor pensionați până la intrarea în vigoare a Legii nr.56 din 09 iunie 2011 nu a fost micșorat în niciun fel, ci din contra se observă o creștere continuă a mărimii pensiei odată cu aplicarea mecanismului general de indexare anual.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 06 iunie 2018.

Materialele cauzei atestă că decizia instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 10 iulie 2018, fiind recepționată de către recurentă la 28 septembrie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea anexată (f.d.108).

Astfel, recursul, declarat la 15 octombrie 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 21 noiembrie 2018 Boris Crigan, reprezentat de avocatul Mihail Lupu a depus referință, prin care a solicitat considerarea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului..

Completul Colegiului menționează că Casa Națională de Asigurări Sociale în cererea de recurs nu a invocat niciunul din temeiurile de declarare prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul judiciar indică că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, fără a se examina temeinicia lor.

În acest sens, completul reiterează prin prisma jurisprudenței CtEDO că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor argumentele recursului au fost verificate minuțios la judecarea cauzei în ordine de apel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat